

Merkittäviä sieni- ja jäkäläkokoelmia

Herbarium Erik Acharius (H-ACH) on erilliskokoelma, johon kuuluu noin 5 500 jäkälänäytettä. Sen on koonnut ruotsalainen jäkälätutkija Erik Acharius (1757–1819) Vadstenassa, ja se ostettiin Ruotsista vuonna 1834. Acharius oli lääkäri ja Carl von Linnén oppilas, joka tunnetaan maailman ”jäkälätieteen isänä”. Kokoelma on yliopiston arvokkaimpia. Se sisältää satoja jäkälälajien tyyppinäytteitä, muun muassa Achariuksen pääteoksessa ”Lichenographia Universalis” kuvatuista lukuisista uusista lajeista. Kokoelman näytteitä ei yleensä lähetetä lainaksi, mutta vierailijat voivat tutkia ja valokuvata materiaalia. Näytteet ovat enimmäkseen peräisin Ruotsista, mutta niitä on paljon myös muista maista, jopa Pohjois-Amerikasta ja Afrikasta.

Herbarium William Nylander (H-NYL) on toinen merkittävä jäkäläkokoelma, jota säilytetään erillisenä. Se käsittää noin 52 000 ympäri maailmaa kerättyä jäkälänäytettä (mukana myös muita sieniä). Sekin sisältää runsaasti tyyppinäytteitä, sillä sen kokoaja William Nylander (1822–1899) kuvasi noin 3 000 uutta jäkälää ja sai paljon näytteitä kollegoiltaan. Nylanderkin oli alun perin lääkäri, mutta tutki myös hyönteisiä ja kasveja sekä etenkin jäkäliä. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston (silloin Keisarillinen Aleksanterin yliopisto) ensimmäiseksi kasvitieteen professoriksi vuonna 1857, mutta hän erosi vuonna 1863 ja muutti Pariisiin, jossa hän jatkoi vapaana tutkijana. Nylanderin jäkälätieteellisiä artikkeleita on yli 300.

Herbarium Petter Adolf Karsten ei ole erillinen kokoelma, vaan näytteet on liitetty muihin kokoelmiin, mutta niissä on leima ”Herb. Karsten”. Ne edustavat kaikkia sieniryhmiä helttasienistä mikrosieniin. Petter Adolf Karsten (1834–1917), ”Suomen sienitieteen isä”, ja sienimikroskopian edelläkävijä, on yksi merkittävimmistä sienitieteilijöistä. Hän suoritti elämäntyönsä Tammelassa ja antoi tutkimuksen rinnalla opetusta kasvitieteen lehtorina Mustialan Maatalousinstituutissa (nyk. Hämeen ammattikorkeakoulu). Karsten osallistui yhteen retkikuntaan Kuolan niemimaalle ja keräsi sieninäytteitä Lounais-Hämeen lisäksi Turun, Vaasan ja Helsingin ympäristöissä. Lisäksi hänen kokoelmissaan on paljon muiden sienitieteilijöiden näytteitä mm. Ruotsista, Siperiasta, Saksasta, Ranskasta ja Brasiliasta. Suuri osa Karstenin kuvaamista lajeista on edelleenkin hyväksytyjä.

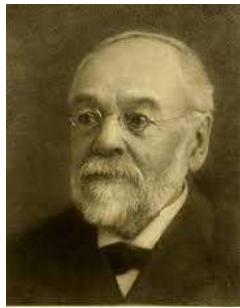

Herbarium Aino Henssen on vasta 2011 Helsinkiin saapunut kokoelma, jossa on yli 30 000 näytettä lukuisista maista, enimmäkseen jäkäliä. Sen on pääasiassa henkilökohtaisesti kerännyt Saksan Marburgin yliopiston professori Aino Henssen (1925–2011), joka lahjoitti kokoelmansa Helsingin yliopistolle. Osa näytteistä on Suomesta, koska hänen äitinsä oli suomalainen ja hän vieraili usein Suomessa. Kokoelma on erittäin merkittävä, koska Henssen julkaisi perustavia tutkimuksia monista jäkäläryhmistä, etenkin niiden anatomiasta ja ontogeniasta. Kokoelmaan liittyy laaja kuva- ja preparaattikokoelma. Kokoelman laajuuden vuoksi siitä on ehditty järjestää vasta noin kolmannes.

Merkittäviä sammalkokoelmia

Herbarium Sextus Otto Lindberg (H-SOL): Sextus Otto Lindberg oli Helsingin yliopiston kasvitieteen professori (1865–1889). Hän kokosi laajan ja kattavan herbaarion, kaikkiaan noin 48 000 sammalnäytettä, jotka edustavat 5 046 lehti- ja maksasammallajia. Näistä 23 763 näytettä 921 lajista on peräisin Fennoskandiasta. Koska Lindberg oli hyvin kiinnostunut nimestä, hänen kokoelmansa sisältää satoja tyyppinäytteitä. Lindberg itse kuvasi noin 50 tieteelle uutta lajia melko hyvin tunnetusta Fennoskandiasta. Hänen Euroopan maksasammalten taksonomiaa ja nimestä koskevat tutkimuksensa loivat pohjan maksasammalten luokittelulle.

Herbarium Viktor Ferdinand Brotherus (H-BR) sisältää noin 83 300 näytettä ympäri maapalloa Euroopan ulkopuolelta (Euroopan näytteet sisältyvät Herbarium generaleen), tuhansia tyyppinäytteitä ja edustajat noin 15 500 lehtisammallajista. Erityisen hyvin edustettuja alueita ovat Siperia, Japani, Kiina, Filippiinit, Himalaja, Afrikka, Brasilia, Uusi Seelanti ja Havaiji. Kokoelmassa on myös Brotheruksen itsensä kuvaamat n. 1 800 lajin tyyppinäytteet ja suuri määrä muiden tutkijoiden kuvaamien lajien tyyppinäytteiden kaksoiskappaleita. Brotheruksen kokoelma on hänen itsensä luomassa systemaattisessa järjestyksessä, joten kokoelmien hallinta vaatii syvällistä perehtymistä.